

Asia: VN/2215/2025

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne vaikutusten arvioinnista?

-

2. Huomionne ehdotetusta hankintatietovarantolaista ja sen perusteluista?

-

3. Huomionne ehdotetuista muutoksista julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin sekä edellä mainittujen lakien perusteluista?

-

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista Valtiokonttorista annettuun lakiin ja niiden perusteluista?

-

5. Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta?

Hollolan kunta kannattaa julkisten hankintojen avoimuuden ja tehokkuuden lisäämistä, mutta esitys asettaa kunnille niin merkittäviä kustannusvaikutuksia ilman vastaavaa hyötyä, että uudistuksen kustannukset tulisi kattaa valtion varoista.

- Laki perustaa kunnille uuden tehtävän, jonka vastuusta aiheutuu merkittäviä kustannuksia tietojärjestelmien rajapintojen käyttöönotosta sekä ylläpitämisestä.

- Uudistuksen hyödyt eivät jakaudu tasaisesti, vaan ne kohdistuvat pääasiassa muille kuin uudistuksen maksajille. Vaikka valtakunnallisen tason hyödyt, kuten

tutkimuksen ja valvonnan tehostuminen, ovat tärkeitä, ne eivät automaattisesti realisoitu paikallistasolla ilman selkeitä työkaluja ja mekanismeja. (esityksen mukaan "hankintayksiköille luovutetaan kuitenkin vain niiden omat laskutukseen liittyvät yksityiskohtaiset tiedot, jotka niillä jo on hallussaan." Tämä tekee väitteet tiedolla johtamisen parantumisesta kunnan omassa toiminnassa perusteettomiksi, sillä se ei mahdollista vertaisoppimista tai laajempaa markkina-analyysiä.

- Lainsäädäntöön tulisi kirjata selkeä mekanismi, jolla varmistetaan sekä kertaluonteisten että pysyvien kustannusten täysimääräinen ja realistinen korvaaminen kunnille. Ilman täyttä kompensatiota esitys on vastoin hallitusohjelman periaatteita ja siirtää valtion tavoitteiden kustannukset kuntien kannettavaksi. (Pois kuntalaisten peruspalveluista)

- Pakollinen manuaalinen tunnisteiden lisääminen kuntien laskulle romuttaa saavutettuja tehokkuushyötyjä ja sitoo henkilöstöresursseja takaisin rutiinityöhön, josta oli jo päästy eroon. (Hilma muodostaa jo nyt automaattisen kilpailutustunnisteiden uusille hankinta- ja jälki-ilmoituksille, jotka julkaistu 14.10.2025 alkaen, tämä tunniste pitäisi esityksen mukaan liittää ostolaskuun)

- Salassapitomerkintöjen lisääminen vaatii manuaalista työtä ja viranhaltijan harkintaa jokaiseen tapaukseen erikseen, mikä sitoo asiantuntijoiden resursseja pois muista tehtävistä.

- Erityisesti vaatimus toimittaa ostolaskujen tuoterivitiedot vaatii merkittäviä muutoksia sekä kuntien että niiden toimittajien laskutuskäytäntöihin, kuitenkin hyöty jää epäselväksi.

Aaltonen Sonja
Hollolan kunta - Hollolan kunnanhallitus